

Vientulis

Leona Kalēja stāsts
Andras Otto ilustrācijas

„Šodien, tūliņ pēc brokastīm es iešu ciemos pie Valža,” teica Martis. „Ir brīvdiena, un mēs visu dienu varēsim spēlēt futbolu. Es ļaušu Valdim izvēlēties, vai viņš grib būt centra uzbrucējs vai vārtsargs.”

Paēdis brokastis, Martis uzvilka jaku, paņēma savu jauno futbola bumbu un aizgāja pie Valža. Pie durvīm bija zīmīte.

„Mēs neesam mājās, jo aizbraucām iepirkties,” tur bija rakstīts. Papīrīša apakšā kāds bija pierakstījis: „ Es

neesmu mājās tāpēc, ka es gribu būt viens. Es būšu vientulis. *Valdis*.

„Vientulis!” iesaucās Martis. „Kāpēc Valdis grib būt vientulis, ja viņam ir tik labs draugs kā es?

Viņš laikam ir par kaut ko ļoti nelaimīgs.”

Martis devās Valdi meklēt.

Vispirms Martis apstaigāja Valža māju. Viņš paskatījās garāžā, dārzā un pāri sētām kaimiņu dārzos.

Viņš pat palūkojās pa Valža mājas logiem. Viņš Valdi neatrada.

Tad Martis aizgāja uz tuvējo parku un līdz skolai, kur bērni dažreiz spēļu laukumā gāja šūpoties. Valdi nekur

neredzēja, taču pa ielu viņam pretī nāca Guntis. Tam rokās bija beisbola nūja un bumba.

„Valdis ir pazudis,” Martis sauca un rādīja zīmīti. „Pie durvīm bija rakstīts, ka Valdis gribot kļūt par vientuli.”

„Par vientuli!” iesaucās Guntis.

„Kāpēc Valdis grib kļūt par vientuli, ja viņam ir tik labs draugs kā es? Viņš laikam ir par kaut ko ļoti nelaimīgs. Iesim meklēt!”

Martis un Guntis nogāja pa ielu no viena gala līdz otram. Viņi palūkojās kancelejas preču veikalā, iegāja pārtikas veikalā un izstaigāja sporta piederumu veikalu.

„Te viņa nebūs,” beidzot teica Guntis. „Zīmītē ir rakstīts, ka Valdis grib būt

vientulis. Vientuļi neiet veikalos, jo tur ir daudz cilvēku.”

„Ko jūs meklējat?” viņiem aiz muguras kāds jautāja.

Tā bija puīšu klasesbiedrene Silvija. Viņai blakām stāvēja liels, brūns suns ar papīra turziņu zobos.

„Valdis,” teica Martis un rādīja Silvijai zīmīti. „Viņš gribot kļūt par vientuli.”

„Par vientuli!” izsaucās arī Silvija. „Kāpēc viņam jābūt vientulim, ja viņam ir tik labi draugi kā Duksis un es? Viņš laikam ir par kaut ko ļoti nelaimīgs.”

„Duksi, meklē Valdi!” uzsauca Silvija. „Ja Tu viņu atradīsi, es tev iedošu

gardumiņu. Un mums pašiem būs konfektes. Mēs nupat nopirkām konfektes,” viņa paskaidroja zēniem.

Visi draugi — Martis, Guntis, Silvija un Duksis — turpināja meklēt Valdi. Šoreiz viņi izložņāja visus apkārtnes tumšākos un vientuļākos kaktus. Viņi paskatījās zem visiem krūmiem, aizlīda aiz garāžām un palīda zem skolas sporta laukuma sēdekļu garajām kāpnēm. Valža nekur nebija.

Meklēdami viņi nonāca atpakaļ pie Valža mājas. Pēkšņi Duksis iesmilkstējās un, Silviju aiz saites līdzī raudams, metās skriet. Martis un Guntis skrēja līdzī. Viņi skrēja pa Valža mājas dārza celiņu, ieskrēja dārzā un apstājās pie lielās ābeles, kas auga Valža dārza stūrī. Tur

uz viena no zemākajiem zariem sēdēja Valdis un šūpoja kājas.

„Kur tu biji?” sauca Martis, Guntis un Silvija. „Un kāpēc tu gribi

būt vientulis? Ja tev kas kaiš, pastāsti mums! Mēs esam tavi draugi un gribam, lai tu būtu priecīgs!”

„Bet es esmu priecīgs,” sacīja Valdis. „Kad visi aizbrauca iepirkties, es paliku mājās viens. Es uzkāpu ābelē, lai pārdomātu, cik man patiesībā ir labi. Man ir jauka māja, mīļš tētis un māmiņa, labs brālis un ļoti labi draugi.”

Martis, Guntis un Silvija priecīgi smaidīja.

„Iesim spēlēt futbolu!” sauca Martis.
„Spēlēsime beisbolu!” mudināja
Guntis.

„Sadālīsim konfektes!” piedāvāja
Silvija.

Un Duksis, kam pie šīs lietas laimīgā
atrisinājuma arī bija liels nopelns,
pārlaida karstu, slapju mēli vispirms
Marta un tad arī Valža sejai. Viņš gribēja
tāpat darīt arī Guntim un Silvijai, taču
nepaguva, jo Silvija tam pameta gaisā
suņu gardumiņu. Tad visi aizskrēja uz
parku. Priekšā vēl bija gaŗa, gaŗa diena.

Skolotāju / vecāku lapa

Vīsraksts: Vientulis

Autors: Leons Kalējs

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.-4. klase

Galvenie tēli

Valdis

Martis, Guntis, Silvija

Duksis

Valža draugi

Silvijas suns

Vārdu saraksts

Pamata vārdu krājums

atrast	<i>to find</i>
dārzs	<i>garden</i>
draugs	<i>friend</i>
garāža	<i>garage</i>
izvēlēties	<i>to choose</i>
jaka	<i>sweater</i>
jautāt	<i>to ask</i>
kāpnes	<i>stairs</i>
konfekte	<i>candy</i>
ļaut	<i>to allow</i>
meklēt	<i>to find</i>
(ne)atrast	<i>to not find</i>
papīrs, papīritis	<i>paper</i>
parks	<i>park</i>
raut	<i>to pull</i>
skola	<i>school</i>
smaidīt	<i>to smile</i>
spēlēt	<i>to play</i>
šūpot, šūpoties	<i>to swing</i>
tumšākais/-ā	<i>darkest</i>
vispirms	<i>first of all</i>
zars	<i>branch</i>
zobs	<i>tooth</i>

Paplašinātais vārdu krājums

apkārtne	<i>surroundings</i>
atrisinājums	<i>solution</i>
ābele	<i>apple tree</i>
brīvdiena	<i>day off</i>
celiņš	<i>footpath, walkway</i>
doties (uz kādu vietu)	<i>to leave for, to head for</i>
gardums	<i>treat</i>

iepirkties	<i>to shop</i>
(iz)ložņāt	<i>to crawl</i>
kakts	<i>corner</i>
klasesbiedrs/-ene	<i>classmate</i>
nelaimīgs	<i>unhappy</i>
nopelns	<i>merit, credit</i>
(pa)lūkoties	<i>to look (at)</i>
pārtika	<i>foodstuffs</i>
piederumi	<i>accessories</i>
preces	<i>goods</i>
sēta	<i>fence</i>
smilkstēt (par suni)	<i>to whine, to whimper, to yelp</i>
turza, turziņa	<i>paper bag</i>
tuvējais	<i>nearby</i>
uzbrucējs	<i>forward</i>
uzsaukt	<i>to call</i>
uzvilkt	<i>to put on</i>
vārtsargs	<i>goalie</i>
vientulis	<i>loner</i>
vientuļākais/-ā	<i>loneliest</i>
zīme, zīmīte	<i>note</i>

Termini un izteicieni

beisbola nūja	<i>bat</i>
būt vienam	<i>to be alone</i>
kancelejas preces	<i>office supplies</i>
no viena gala līdz otram	<i>from one end to the other</i>
pamest gaisā	<i>to throw in the air</i>
pārļaut mēli	<i>to lick (one's face, for example)</i>
spēļu laukums	<i>playground</i>

Pārrunu jautājumi

1. Ko nozīmē vārds „draugs”?
2. Kā izturas labs draugs?
3. Vai var būt arī slikts draugs? Kā tas izturas?
4. Kāds draugs esi tu?
5. Ko nozīmē vārds „vientulis”?
6. Kad tu esi juties vientuļš?
7. Ko tu darīji, lai vientuļības sajūta pazustu?
8. Kā tu vari palīdzēt citam, kas jūtas vientuļš?

Nodarbības stundā

1. Skolotājs pārrunā ar skolēniem, ko nozīmē būt labam draugam un kādas īpašības tam piemīt.
2. Sarunas 2 - vispārējā nodarbība

Uzdevumi / Darba lapas

1. Cik vārdu? - 1. uzdevums
2. Vārdšķiras - 2. uzdevums

3. Kas mums kopīgs? - 4. uzdevums

Rakstu darbi

1. Draugs - 3. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. Skolēni sadala stāstā esošās lomas – Teicējs, Valdis, Martis, Guntis, Silvija un Duksis – un izlasa stāstu lomās. Skolēni stāstu var arī notēlot kā lugu.

Cik vārdu?

Uzraksti, cik vārdu vari izdomāt ar katru no dotajiem burtiem!

V _____

i _____

e _____

n _____

t _____

u _____

l _____

š _____

Draugs

Atbildi uz jautājumiem!

Kas ir draugs? _____

Kādas īpašības piemīt labam draugam? _____

Vai tu esi labs draugs? _____

Ko tu dari, lai būtu labs draugs? _____

Uzzīmē, ko jūs ar draugu labprāt darāt kopā!

A large, empty rectangular box with a blue border, intended for a student to draw an activity they would like to do with a friend.

Kas mums kopīgs?

1. *Atrod sev pāri!*
2. *Pēc tabulas pirmās slejas parauga pārrunā ar šo skolēnu, kas jums ir kopīgs.*
3. *Pirmajā zaļajā lodziņā ieraksti sava pāra vārdu! Tad pieraksti sarunā noskaidrotās kopīgās lietas!*
3. *Pēc tam atrodi sev citu pāri un atkāрто nodarbību!*

Mans vārds: _____

PIEMĒRS:	1. PĀRA VĀRDS	2. PĀRA VĀRDS	3. PĀRA VĀRDS
Jānis			
brūni mati			
patīk futbols			
garšo pica			
pieder suns			
raksta ar kreiso roku			
vasarā pļauj kaimiņam zāli			

Sarunas 2

Dažkārt skolēnu starpā rodas nesaprašanās. Pat labākie draugi mēdz sanaidoties. Izmantojot pašgatavotas lelles, skolēni dažādos scenārijos attēlo dažādas lomas.

Kas nepieciešams?

1. mentītes, saldējuma vai tml. kociņi (*craft sticks*);
2. grieznes;
3. cilvēku seju attēli;
4. līme.

Kā gatavot?

1. Skolotājs izgriež cilvēku seju attēlus no veciem žurnāliem vai izdrukā tos no internetā atrodamiem attēliem.
2. Katru seju pielīmē pie mentītes vai kociņa, pagatavojot vienkāršu lelli.

Kā izmantot?

1. Skolotājs iedomājas dažādus scenārijus, kas var gadīties skolēnu dzīvē, piemēram, skolēns starpbrīdī jūtas vientuļš; divi skolēni reizē mēģina spēlēt ar vienu rotaļlietu; skolēnam traucē, ka cits bērns nepārtraukti pie sevis dungo; skolēni, stāvot rindā, grūstās utt.
2. Skolotājs ar divām lellēm, pārveidojot balsi, lai katra lelle runātu citādi, attēlo kādu nesaprašanos un kā to risināt.
3. Tad skolotājs aicina palīgā kādu skolēnu, un šo notikumu ataino abi kopā.
4. Beidzot skolēnus sadala pa pāriem un katram skolēnam iedod vienu lelli.
5. Skolēnu pāri attēlo kādu skolotāja nosaukto nesaprašanās scenāriju.